جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری

برنامه درسی

مقطع کارشناسی ارشد

رشته زبان و ادبیات فارسی

گرایش: ادبیات عامه

گروه زبان و ادبیات

کمیته برنامه ریزی زبان و ادبیات فارسی

مصوبه هشتصد وبیست و هفتمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری مورخ ۹۲/۲/۱

بسم الله الرّحمن الرّحیم

برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش: ادبیات عامه

گروه: زبان و ادبیات — کمیته تخصصی: زبان و ادبیات فارسی

رشته: زبان و ادبیات فارسی — گرایش: ادبیات عامه

مقطع: کارشناسی ارشد — کد رشته:

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در هشتصد وبیست و هفتمین جلسه مورخ ۹۲/۲/۱، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات عامه به شرح زیر تصویب کرد:

ماده ۱: برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات عامه از تاریخ تصویب برای کلیه دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور که مشخصات زیر را دارند، لازم‌الاجراء است:

الف) دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی که زیر نظر وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری اداره می‌شوند.

ب) مؤسساتی که با اجازه رسمی وزارت علوم، تحقیقات و فنّاوری و بر اساس قوانین تأسیس می‌شوند و تابع مصوبات شورای گسترش آموزش عالی هستند.

ماده ۲: این برنامه از تاریخ ۹۲/۲/۱ برای دانشجویانی که از این تاریخ به بعد وارد دانشگاه می شوند، لازم‌الاجراء است.

ماده ۳: ، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات عامه در سه فصل: مشخصات کلی، جداول دروس و سرفصل دروس برای اجراء به دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی ابلاغ می‌شود.

رأی صادرهٔ هشتصد وبیست و هفتمین جلسه شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی مورخ ۹۲/۲/۱ درخصوص ، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات پایداری:

۱. ، برنامه درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات عامه **که از طرف گروه زبان و ادبیات فارسی پیشنهاد شده بود، با اکثریت آراء به تصویب رسید.**

۲. **این برنامه از تاریخ تصویب به مدت پنج سال قابل اجراء است و پس از آن نیازمند بازنگری است.**

حسین نادری منش
نایب رئیس شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

سعید قدیمی
دبیر شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

فصل اوّل

مشخصات کلی

مقدمه

ادبیات عامه یکی از بزرگ‌ترین میراث‌ها و سرمایه‌های معنوی و فرهنگی هر ملت است؛ و زبان و ادبیات عامه مردم ایران و به‌خصوص فرهنگ آن، از جمله غنی‌ترین گنجینه‌های تمدن بشری است. فرهنگ غنی و پرمایهٔ اسلامی،دیرینگی و کهنسالی قوم ایرانی، گستره و عمق محتوایی و ادبی، تعدد پاره فرهنگ‌ها و پراکندگی جغرافیایی اقوام، از عوامل تقویت‌کننده این غنای فرهنگی است. از سوی دیگر تحول نسل‌ها و سرعت توسعه فناوری‌های نوین، ازعوامل به فراموشی سپارنده و محو کننده آن است. بنابراین اگر ما نتوانیم میان فرهنگ غنی ساکنان مجموع و پراکندهٔ گذشته، وملت نسبتاً یکپارچهٔ امروز، پلی استوار ببندیم در هنگامه هجوم فرهنگ‌های مهاجر و مهاجم، پاسداری از حریم زبان و ادبیات بومی و عامه- که آبشخور فرهنگ ملی ماست- کار بر ما بسیار دشوار خواهدشد. امروزه در کشورهای توسعه یافته با سرمایه‌گذاری-های کلان از طریق تأسیس پژوهشکده‌ها و مطالعات بنیادی و ایجاد رشته‌های دانشگاهی می‌کوشند برای حفظ و حراست خرده فرهنگ‌های کشور خود و رونق بخشیدن به مطالعات و تحقیقات این حوزه، اقدامات وسیعی را به عمل آورند اما متأسفانه تا کنون در مراکز دانشگاهی ایران گرایش یا رشته ادبیات عامه وجود نداشته‌است؛ در صورتی که این رشته دردانشگاه‌های جهان با عنوانهای folklore, folklore-literature شناخته می‌شود و در مراکز دانشگاهی حوزه زبان و ادبیات، مطالعات فرهنگی، انسان شناسی،جامعه شناسی، وهنر، در این رشته فعالیت می‌کنند .

در صورتی که در ایران، فقط در برخی از گروه‌های جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی، یا بعضی از گروه‌های زبان و ادبیات فارسی، توجه اندکی به زبان و ادبیات عامه می‌شود و این رویکرد به دلیل حاشیه‌ای بودن آن، و همچنین قرار نگرفتن آموزش‌ها و مطالعات آن در چهارچوب برنامه‌های آموزشی و رسمی در سطح رشته یا گرایش، رویکردی بسیار کلی و غیرتخصصی است؛ از این رو، در دانشگاه‌های داخلی، متخصص و پژوهشگر برای فرهنگ و ادبیات عامه- به موازات رشته‌های دیگر علوم انسانی- تربیت نشده‌است و اگر کسی به این موضوع پرداخته، براساس علائق و مطالعات شخصی بوده یا تحصیل‌کرده دانشگاه‌های خارجی بوده است؛ بنابراین هیچ‌گاه در حوزه آموزشی و حتی مباحث نظری و بومی به آن سامان داده نشده، یا چنانکه باید به روش علمی به گردآوری، طبقه‌بندی و تحلیل منابع زبان و ادبیات شفاهی پرداخته نشده است. تنها گاهی توجه اندکی به گویش‌ها شده است؛ یا بخشی از رساله‌ها و پایان‌نامه‌ها به این موضوع اختصاص یافته است بی آنکه دانشجو و حتی گاهی استاد، از مبانی و چهارچوب‌های مطالعاتی آن آگاهی دقیقی داشته باشد. بر این اساس لازم است در گام اول گروه‌های زبان و ادبیات فارسی، به تأسیس گرایش ادبیات عامه در این رشته بپردازند.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

تعریف

زبان و ادبیات عامه یکی از شاخصه‌های فرهنگ عامه یا فولکور(Folklore) است که شامل قصّه‌ها، افسانه‌ها، اسطوره‌ها، ترانه‌ها، تصنیف‌ها، بازی‌های منظوم، امثال و حکم، لالایی‌ها، اشعار، متل‌ها و چیستان‌ها است که معمولاً(یا تا مدت‌های طولانی) به‌طورشفاهی از فردی به فرد دیگر یا از نسلی به نسل دیگر منتقل می‌شود. ادبیات عامه هر ملت شامل مشترکات فرهنگی آن ملت و یکی ازعوامل پیوند دهنده آن‌هاست. این نوع از زبان و ادبیّات در واقع بازتاب زندگی اجتماعی و فرهنگی مردم،و شیوه کار و تولید آن‌هاست و نشان‌دهنده رفتار و منش، و اندیشه و احساس، مذهب و اخلاق، و اعتقادات جامعه است که غالباً صورت مکتوب نیافته و ثبت و ضبط نشده است.

مطالعه و بررسی آثار مهم کلاسیک، اعم از شعر و نثر، نشان می‌دهد که حتی آبشخور تخصصی بسیاری از آثار مهم ادبی به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم، ادبیات شفاهی و عامّه بوده است؛ مانندِ شاهنامه فردوسی که در اصل بر پایهٔ گردآوری و بازآفرینی روایات شفاهی گذشته شکل گرفته است.

محتوا و درون‌مایه ادبیات عامه غالباً برداشت‌ها و تلقّی‌های ساده و بی‌پیرایه اقوام ابتدایی و روستایی از زندگی و مرگ، جهان لاهوت و ناسوت، کاینات و طبیعت، آرزوها، تصویر مدینه فاضله انسانی وماتند اینهاست.زبان و ساخت هنر شفاهی، روان، ساده و بی‌پیرایه است؛ زیرا از زبان مردمانی ساده نقل می‌شود و اگر دشوار و پیچیده باشد، نقل و جاری نمی‌شود و به زودی از یادها می‌رود.

درانواع ادبیات و هنر شفاهی، در جریان بیان و انتقال، دخل و تصرّفاتی صورت می‌گیرد تا بتواند در هر جامعه‌ای با نظام اجتماعی و تفکّر آن جامعه انطباق و همنوایی بیابد. از این رو از یک قصّه، اسطوره، شعر و متل عامّه با یک مضمون و محتوا، روایات و گونه‌های مختلفی یافت می‌شود.این روایات و گونه‌ها از زبان گویندگانی ناشناس در مناطق مختلف نقل شده است. از سوی دیگر شاید بتوان گفت گونه‌های ادبیات عامّه حاصل و بازتاب ذهن جمعی افراد جامعه است که به منظور ارائه طریق و دستور عمل زندگی و شناساندن ارزش‌های اجتماعی به اعضای جامعه پدید می‌آیند.

از خلال ادبیات عامه می‌توان به برخی بینش‌ها و تلقّی‌های اجتماعی، اعتقادی، مذهبی و باورهای موهوم اقوام ابتدایی یا کهن پی برد؛ بنابراین ادب عامه یکی از ابزارهای مطالعه در جوامع گذشته نیز به شمار می‌رود. نقش تربیتی ادبیات عامّه را نیز نباید از نظر دور داشت؛ چراکه تجربیّات مفید و ارزنده را با اشکال گوناگون به نسل‌های بعد منتقل می‌سازد. ادبیات عامّه تلاش انسان‌هاست در گریز از محدودیّت‌ها و ناکامی‌ها و نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و محرومیّت‌های گوناگون؛ و به همین سبب، مردم آرزوها و تمنیّات درونی خود را با آرامش خیال در قالب افسانه‌ها و قصّه‌ها و ترانه‌ها بیان می‌کنند. بنابر این،

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

ادبیات عامّه- که گنجینه‌ای برای ادبیّات مکتوب محسوب می‌شود- نقش مهمّی در دوام و پایداری فرهنگ قومی و استمرار آن در تاریخ دارد.

ضرورت‌ها و اهداف و فواید

۱. زبان و ادبیات بومی و محلی و مردمی ایران از ناحیه فرهنگ‌های مهاجم و مهاجر، در معرض تهدید جدی و خطر زوال کلی است،و تأسیس گرایش ادبیات عامه یکی از مهمترین راه‌های علمی مقابله با آن است.

۲. گنجینه‌های فرهنگ غنی مردم که همانا پیران سال‌دیده هستند، یکی پس از دیگری از دست می‌روند و ضرورت تربیت پژوهشگران این رشته برای گردآوری مواد فرهنگی، بیش از پیش احساس می‌شود.این موضوع را به خصوص گسترش رادیو تلویزیون و سایر رسانه‌های ارتباط جمعی که به سرعت به سوی یکسان سازی فرهنگی و گویشی پیش می‌روند، تقویت می‌کند.

۳. تربیت نیروی انسانی در این گرایش، زمینه‌های مطالعه، پژوهش و گردآوری مواد زبان و ادبیات شفاهی را فراهم می‌سازد، و از این رهگذر حوزه‌های مرتبط دیگر همچون مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی، زبان-شناسی،باستان‌شناسی و مانند این‌ها نیز از نتایج این تحقیقات برخوردار و بهره‌مند خواهند شد؛همچنان که این گرایش از یافته‌های آنان بهره‌مند می‌شود.

۴. مواد زبان و ادبیات شفاهی ما- جز اندکی- به اسلوب علمی و روشمند، گردآوری، طبقه‌بندی و تحلیل و بررسی نشده‌است؛ زیرا اصولاً در ایران – به خلاف بعضی از کشورها- چنین رشته یا گرایش دانشگاهی که این مباحث را به روش علمی و اصولی پی بگیرد، وجود نداشته است؛ بنابراین یکی از مهمترین راه‌های بنیادی توسعه پژوهش‌های علمی و روشمند، تربیت نیروی انسانی متخصص در این زمینه است.

۵. چون رشته یا گرایش دانشگاهی مستقلی که به طور تخصصی در ایران به این حوزه بپردازد، وجود ندارد، علاقه‌مندان این رشته مجبورند با صرف هزینه‌های فراوان به کشورهای دیگر سفر کنند، درنتیجه تأسیس این گرایش می‌تواند در اصلاح روند مذکور و حتی بومی کردن این دانش، نقش مهم و تأثیر بسیار مثبتی داشته باشد.

۶. ایجاد این رشته، زمینه‌های آشنایی نسل جوان و امروز ایران را با زبان و ادبیات شفاهی خود فراهم می‌سازد و از گسست نسل‌ها پیشگیری می‌کند؛ در غیر این صورت، این گسست از هر نسل به نسل دیگر، عمیق‌تر و غیرقابل ترمیم‌تر می‌شود.

۷. مطالعه در زبان و ادبیات غنی مردم، می‌تواند زمینه‌های باروری زبان و ادبیات رسمی رانیز تقویت کند .

۸. آموزش و پژوهش‌های بنیادی در زبان و ادبیات مردمی موجب شناخت مشترکات، و تعامل بیشتر فرهنگ‌ها می‌شود.

۹. تأسیس این گرایش سبب رونق پژوهش‌ها و گسترش انتشارات آکادمیک مربوط به ادبیات عامه می‌شود و به روشن شدن نقاط مجهول و مغفول آن کمک می‌کند.

۱۰. بی‌توجهی در تربیت نیروی انسانی در این زمینه باعث عدم ثبت صحیح و روشمند زبان و ادبیات و فرهنگ مردمی و در نتیجه موجب ضعف فرهنگ ملی، و زمینه‌ساز تقویت گرایشهای تجزیه‌طلبانه می‌شود. و برعکس رونق آموزش و تحقیقات در این زمینه، باعث پیوند و نزدیکی اقوام به هم، و تقویت پیوستگی آنان با فرهنگ ملی می‌گردد.

۱۱. بی توجهی به آموزشهای دانشگاهی در این زمینه، موجبات ضعف و زوال پاره‌فرهنگ‌ها و ازجمله ادبیات عامه می‌شود.

۱۲. ایجاد این رشته می‌تواند نیروی مورد نیاز را برای تحقق اهداف فرهنگستان زبان و ادبیات فارسی، بنیاد ایران‌شناسی، سازمان میراث فرهنگی و پژوهش‌های مربوط به مرکز تحقیقات صدا و سیما و سایر و وزارتخانه‌ها ومراکز علمی و فرهنگی و اجتماعی، تأمین کند.

فصل دوم

جدول برنامه درسی

۱.جدول کلی برنامه درسی کارشناسی ارشد رشته زبان وادبیات فارسی با گرایش ادبیات عامه

ردیف	نوع درس	تعداد واحد	ملاحظات
۱	درسهای جبرانی	٦	٦واحد(یا بیشتر بر اساس قوانین وزارت علوم) ازبین درسهای جبرانی این برنامه یا درسهای **جبرانی** سایر گرایشهای رشته زبان و ادبیات فارسی یا برنامه کارشناسی رشته مذکور به انتخاب گروه
۲	درسهای پایه	۱۲	
۳	درسهای تخصصی	۱۰	
٤	درس‌های اختیاری	٤	گذراندن٤واحد از بین درسهای اختیاری این برنامه به انتخاب گروه
٥	پایان‌نامه	٦	

۱. درسهای جبرانی

در صورت تشخیص گروه گذراندن ۶ واحد (یا بیشتر بر اساس قوانین وزارت علوم) **از بین درسهای جدول زیر، یا درسهای جبرانی سایر گرایشهای رشتهٔ زبان و ادبیات فارسی، یا از بین درسهای دوره کارشناسی رشته مذکور**

ردیف	نام درس	تعداد واحد	ساعت			توضیحات
			نظری	عملی	جمع	
۱	تحلیل متون نثر فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۲	تحلیل متون نظم فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۳	کلیات تاریخ ادبیات ایران	۲	۳۲		۳۲	
جمع		۶	۹۶		۹۶	

۳. جدول درس‌های پایه(مشترک)

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	تطور متون شعر فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۲	تطور متون نثر فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۳	ساخت دستوری زبان فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۴	نظریه‌ها و نقد ادبی	۲	۳۲		۳۲	
۵	بلاغت کاربردی	۲	۳۲		۳۲	
۶	متون نظم و نثر عربی	۲	۳۲		۳۲	
جمع		۱۲	۱۹۲		۱۹۲	

۴.جدول درس‌های تخصصی

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	کلیات و مبانی ادبیات عامه	۲	۳۲		۳۲	
۲	مرجع‌شناسی و روش تحقیق ادبیات عامه	۲	۳۲		۳۲	نظریه‌ها و نقد ادبی
۳	ادبیات داستانی عامه	۲	۳۲		۳۲	کلیات و مبانی ادبیات عامه
۴	ادبیات غیرداستانی عامه	۲	۳۲		۳۲	کلیات و مبانی ادبیات عامه
۵	جامعه‌شناسی ادبیات عامه	۲	۳۲		۳۲	
جمع		۱۰	۱۶۰		۱۶۰	

۵.جدول درس‌های اختیاری

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	نظریه‌ها و نقد ادبیات عامه	۲	۳۲		۳۲	نظریه‌ها و نقد ادبی
۲	قصه‌شناسی	۲	۳۲		۳۲	
۳	زیبایی‌شناسی ادبیات عامه	۲	۳۲		۳۲	نظریه‌ها و نقد ادبیات عامه
۴	گویش‌شناسی و ادب عامه	۲	۳۲		۳۲	
۵	جغرافیای تاریخی فرهنگی ادب عامه ایران	۲	۳۲		۳۲	
۶	مطالعات تطبیقی در ادبیات عامه	۲	۳۲		۳۲	

۶. پایان‌نامه

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	پیش نیاز
۱	پایان‌نامه	۶				

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

سرفصل‌ها و منابع

عنوان درس: تحلیل متون نثر فارسی

عنوان درس:	تعداد واحد:۲		جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
تحلیل متون نثر فارسی		نوع واحد	پایه	نظری	
				عملی	
Analysis of Persian Prose Texts	تعداد ساعت:۳۲	پیش نیاز	تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐				

هدف

آشنایی بیشتر با متون نثر فارسی و شیوه تحلیل آنها با تأکید بر عناصر فرهنگ عامه

سرفصل‌ها

۱. زبان و گونه های آن

۲ جایگاه متون منثور عامیانه در نثر فارسی

۳. روش‌های نقد و تحلیل متون نثر(زبانی، ادبی، سبکی)

۴. مطالعه و تحلیل نمونه‌هایی از مهمترین متون منثور ادبی

۵. تحلیل زبانی و سبکی نمونه‌هایی از متون عامیانه منثور فارسی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱.یوسفی، غلامحسین، دیداری با اهل قلم، (۲جلد)، مشهد، دانشگاه مشهد، ۱۳۶۴

۲.صفا،ذبیح الله؛ تاریخ ادبیات فارسی؛ چ۱۶، فردوس،۱۳۸۰

۳ .خطیبی، حسین؛ فن نثر؛ چاپ۳، تهران: زوار ۱۳۸۶

۴. شجاع رضوی، سعیده؛ زبان‌شناسی و سبک شناسی در ادبیات و ادبیات عامه؛ مشهد : اردشیر،۱۳۷۷

۵.نمونه هایی از متون نثر فارسی

منابع بیشتر

۱.کشاورز، کریم، هزار سال نثر فارسی، تهران، کتاب‌های جیبی، ۱۳۲۵

۲.صفا،ذبیح الله؛ گنج و گنجینه سخن(نثر و شعر)؛ ققنوس، ۱۳۸۱

۳.نمونه‌هایی از متون نثر فارسی به انتخاب استاد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: تحلیل متون نظم فارسی

عنوان درس: تحلیل متون نظم فارسی Analysis of Persian Poetry Texts	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐				

هدف

آشنایی با نمونه‌هایی از شعر فارسی و شیوه تحلیل آنها با تأکید بر عناصر فرهنگ عامه

سرفصل‌ها

۱. تفاوت‌های زبان شعر و نثر
۲. قالب‌ها و قواعد ادبی و بلاغی شعر فارسی و برجسته ترین شاعران و برجسته ترین نمونه های هر قالب
۳. .مهم‌ترین قالب‌های ادبی شعر عامیانه فارسی
۴. جایگاه شعر عامیانه در شعر فارسی
۵. روش تجزیه و تحلیل شعر فارسی
۶. تحلیل نمونه‌هایی از متون شاهکارهای ادبی منظوم فارسی
۷. تحلیل نمونه‌هایی از متون منظوم عامیانه فارسی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. یوسفی، غلامحسین، چشمه روشن، تهران، علمی، ۱۳۷۵

۲. زرین کوب، عبدالحسین؛ سیری در شعر فارسی؛چ۴،تهران: سخن،۱۳۸۴

۳. غلامرضایی، محمد؛ سبک شناسی شعر فارسی از رودکی تا شاملو؛ تهران:جامی، ۱۳۷۷

۴. همایی، جلال الدین؛ فنون بلاغت و صناعات ادبی، تهران:

۵-نمونه هایی از متون منظوم فارسی

منابع بیشتر

محجوب ،محمد جعفر، سبک خراسانی در شعر فارسی

شمیسا سیروس، سیر غزل در شعر فارسی

۱. صفا،ذبیح الله؛ تاریخ ادبیات فارسی؛ چ۱۶، فردوس،۱۳۸۰

۲. صفا،ذبیح الله؛ گنج و گنجینه سخن(نثر و شعر)؛ ققنوس، ۱۳۸۱

۳. رضانژاد، غلامحسین؛ اصول علم بلاغت در زبان فارسی؛ تهران: نشر الزهرا

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه ریزی آموزش عالی

عنوان درس: کلیات تاریخ ادبیات ایران

عنوان درس: کلیات تاریخ ادبیات ایران General History of Iran's Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد **سفر علمی**☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **آزمایشگاه:**☐				

هدف

آشنایی با تاریخ ادبیات ایران و سیر تحول آن از پیش از اسلام تا امروز

سرفصل‌ها

۱.آشنایی با دوره بندی تاریخ ادبیات ایران

۲.تاریخ، فرهنگ و ادبیات ایران در دوره باستان

۳.اوضاع سیاسی و اجتماعی و ادبی ایران در ۳ قرن اول دوره اسلامی

۴.اوضاع ادبی ایران از قرن چهارم تا امروز و بررسی علل و عوامل تحولات آن

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

منابع

صفا، ذبیح الله، تاریخ ادبیات ایران، تهران، انتشارات فردوسی، ۱۳۷۰

منابع بیشتر

سایرکتابهای تاریخ ادبیات فارسی، به انتخاب استاد

عنوان درس: تطور متون شعر فارسی

عنوان درس: تطور متون شعر فارسی Evolution of Persian Poetry Texts	تعداد واحد:۲ تعداد ساعت:۳۲	نوع واحد پیش نیاز	جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐				

هدف

شناخت مراحل تطور شعر فارسی و زمینه های هر مرحله با تحلیل نمونه‌هایی از متون مشهور

سرفصلها

۱. شعر پیش از اسلام
۲. انواع شعر فارسی
۳. دوره ها و سبکهای شعر فارسی
۴. زمینه های(اجتماعی،فرهنگی، ادبی) تحولات شعر فارسی در دوره های مختلف
۵. ویژگیهای شعر فارسی در هر سبک و دوره با تحلیل نمونه ها
۶. جریانها و تحولات شعر فارسی معاصر(از مشروطه تا امروز)
۷. نقد و بررسی نمونه هایی از متون برجسته شعر فارسی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

صفا؛ ذبیح الله؛ تاریخ ادبیات در ایران؛ فردوس، ۱۳۷۳

زرقانی، مهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛ تهران: سخن، ۱۳۸۸

زرین کوب، عبدالحسین؛ سیری در شعر فارسی؛ تهران: نشر نوین، ۱۳۶۳

تفضلی،احمد؛ تاریخ ادبیات پیش از اسلام؛ چ۵، تهران:سخن، ۱۳۸۶

منابع بیشتر

رستگار فسایی، منصور؛ انواع شعر فارسی؛ تهران: ۱۳۷۳

شفیعی کدکنی، محمد رضا؛ ادوار شعر فارسی؛ تهران: توس، ۱۳۵۹

مؤتمن، زین العابدین؛ تحول شعر فارسی؛ تهران:طهوری، ۱۳۵۵

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه ریزی آموزش عالی

عنوان درس: تطور متون نثر فارسی

عنوان درس: تطور متون نثر فارسی Evolution of Persian Prose Texts	تعداد واحد:۲ تعداد ساعت:۳۲	نوع واحد پیش نیاز	جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت انواع متون نثر فارسی و سیر تحول آن با تحلیل نمونه‌هایی از متون مشهور

سرفصلها

۱. انواع نثر فارسی به لحاظ ویژگیهای زبانی با معرفی نمونه‌ها
۲. تقسیمات متون منثورفارسی به لحاظ محتوا با معرفی ویژگی‌ها و نمونه‌ها
۳. سیر تحول سبک نثر فارسی از آغاز تا امروز و ویژگی‌های هر دوره و سبک
۴. سیر تحول مهمترین انواع ادبی در متون منثور فارسی با معرفی مهمترین اثر در هر نوع ادبی
۵. نثرنویسان نامی فارسی و معرفی آثار آنان
۶. نقد و تحلیل نمونه‌هایی از متون برجسته نثر فارسی(از سبکها و انواع مختلف ادبی)

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

خطیبی، حسین؛ فن نثر، تهران: زوار، ۱۳۸۶

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

بهار، محمدتقی؛ سبک‌شناسی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۰
صفا، ذبیح‌الله؛ تاریخ ادبیات در ایران؛ فردوس، ۱۳۷۳
بخش‌هایی از متون برجسته منثور فارسی از سبک‌ها و انواع مختلف

منابع بیشتر

.یوسفی، غلامحسین، دیداری با اهل قلم، (۲جلد)، مشهد، دانشگاه مشهد، ۱۳۶۴
شمیسا، سیروس؛ سبک‌شناسی نثر؛ تهران: میترا، ۱۳۷۷
زرقانی، مهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛ تهران: سخن، ۱۳۸۸
فتوحی، محمود؛ سبک‌شناسی: نظریه‌ها، رویکردها و روشها؛ تهران: سخن، ۱۳۹۰
صفا، ذبیح‌الله؛ گنجینه سخن؛تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳
غلامرضایی، محمد؛ سبک متون نثر عرفانی قرن ششم؛ تهران: دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۸
رستگارفسایی، منصور؛ انواع نثرفارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۸۰

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: ساخت دستوری زبان فارسی

عنوان درس:	تعداد واحد: ۲	نوع واحد	جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
ساخت دستوری زبان فارسی Grammatical Structure of Persian Language		پایه		نظری	
				عملی	
	تعداد ساعت:۳۲	پیش نیاز	تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
	آموزش تکمیلی. عملی دارد سفرعلمی.				سمینار:

هدف

بررسی مقابله ای موضوعات مختلف دستوری زبان فارسی در کتابهای دستور و نقد و بررسی آنها

سرفصلها

۱. مباحث پایه‌ای در دستور زبان
۲. طبقه بندی و نقد دستورهای معتبر زبان فارسی
۳. آواشناسی و واج شناسی زبان فارسی
۴. جمله (تعریف،انواع ، وجوه)
۵. تکواژ و انواع آن (آزاد، وابسته، دستوری...)
۶. ساخت کلمه(ساده، مرکب و...) و انواع آن(اسم، فعل، حرف، قید...)واقسام هر یک
۷. گروه و انواع آن (اسمی، فعلی.../ ساده، مرکب.../ هسته گروه و وابسته های آن)
۸. ارکان جملهٔ فارسی(نهاد، مفعول، متمم، قید، فعل و ...)
۹. سایر مباحث دستوری

روش ارزیابی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان برنامه‌ریزی آموزش عالی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

نجفی، ابوالحسن؛ مبانی زبانشناسی و کاربرد آن در زبان فارسی؛ تهران: نیلوفر، ۱۳۸۷

باطنی، محمدرضا؛ توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی؛ امیرکبیر: ۱۳۶۴

مشکوه‌الدینی، مهدی؛ دستور زبان فارسی بر پایه نظریه گشتاری؛ دانشگاه فردوسی مشهد: ۱۳۷۴

وحیدیان کامیار، تقی؛ و غلامرضا عمرانی؛ دستور زبان فارسی (۱)؛ سمت: ۱۳۷۲

خانلری، پرویز؛ دستور زبان فارسی؛ توس: ۱۳۵۹

فرشیدورد، خسرو؛ دستور مفصل امروز، سخن: ۱۳۸۲

دستور زبان فارسی (پنج استاد)؛ اشرافی: ۱۳۶۶

انوری، حسن؛ و حسن احمدی گیوی؛ دستور زبان فارسی(۲)؛ فاطمی: ۱۳۷۷

غلامعلی زاده، خسرو؛ ساخت زبان فارسی؛ تهران: سمت،۱۳۸۶

طبیب زاده، امید؛ دستور زبان فارسی بر مبنای نظریه وابستگی؛ تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۵

منابع بیشتر

باطنی، محمدرضا؛ نگاهی تازه به دستور زبان؛ آگاه: ۱۳۶۴

نوبهار، مهرانگیز؛ دستور کاربردی زبان فارسی؛ رهنما: ۱۳۷۲

معین، محمد؛ آثار مربوط به دستور زبان فارسی (اسم جنس، معرفه و نکره/ اسم مصدر و حاصل مصدر/ اضافه/ مفرد و جمع؛ ابن‌سینا: ۱۳۲۱-۱۳۳۸

وفایی، عباسعلی؛ دستور کاربردی؛ تهران: سخن، ۱۳۹۰

وفایی، عباسعلی؛ دستور تطبیقی(فارسی- عربی)؛ تهران: سخن، ۱۳۹۱

غلامحسین‌زاده، غلامحسین؛ نگارش مقدماتی زبان فارسی؛ تهران: سمت ۱۳۸۹

مهیار، محمد؛ کتابشناسی دستور زبان فارسی، تهران: فرهنگستان زبان فارسی، ۱۳۸۱

فرشیدورد، خسرو؛ جمله و تحول آن در زبان فارسی؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۵

ـــــــــــــ؛ گفتارهایی درباره زبان فارسی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۵

یار محمدی، لطف‌اله؛ واج‌شناسی: تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴.

حق شناس، علی محمد؛ آواشناسی؛ تهران: آگاه،۱۳۵۶

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

ثمره، یدالله؛ آواشناسی زبان فارسی؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴
مدرسی،فاطمه؛از واج تا جمله؛ تهران: چاپار،۱۳۸۶
وسایر کتابها و منابع دستوری(در صورت ضرورت، بنا به تشخیص استاد)

عنوان درس: نظریه ها و نقد ادبی

عنوان درس: نظریه ها و نقد ادبی Literary Criticism and Theories	تعداد واحد:۲ تعداد ساعت:۳۲	نوع واحد پیش نیاز	جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی با نظریه‌ها و رویکردهای ادبی و کاربرد آنها در نقد و تحلیل آثار ادبی فارسی

سرفصلها

۱. تعریف نظریه، نقد، جریان، مکتب، و تفاوتهای آنها
۲. نظریه ونقد ادبی در گذشته ادبیات فارسی
۳. فرمالیسم و نقد نو، ونقد یک نمونه ادبی فارسی
۴. ساختارگرایی و پسا ساختارگرایی، ونقد یک نمونه ادبی فارسی
۵. نقد روانشناختی و اسطوره شناختی، ونقد یک نمونه ادبی فارسی
۶. نقد هرمنوتیک، ونقد یک نمونه ادبی فارسی
۷. نقد فمنیستی، مدرنیسم، پسامدرنیسم، ونقد چند نمونه ادبی فارسی
۸. آسیب شناسی نقد ادبی در ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سمت و مدیریت آموزش عالی

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

کلیگز،مری؛ درسنامهٔ نظریهٔ ادبی؛ ترجمه جلال سخنور، الهه دهنوی سعید سبزیان؛ تهران: اختران، ۱۳۸۸

زرین کوب، عبدالحسین؛ نقد ادبی؛ چ۳، تهران:امیر کبیر،۱۳۶۳

احمدی ،بابک؛ ساختار و تأویل متن، تهران: مرکز،۱۳۸۹

منابع بیشتر

ایوتادیه، ژان؛ نقد ادبی در سدهٔ بیستم؛ ترجمه محمدرحیم احمدی؛تهران:علمی فرهنگی،۱۳۷۷

فن شعر، ارسطو، ترجمه عبدالحسین زرین کوب، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۲،

شمس قیس رازی؛ المعجم فی معاییر اشعارالعجم؛تهران:سخن،۱۳۷۴

امامی، نصرالله؛ مبانی و روشهای نقد ادبی؛چ۴،تهران: جامی، ۱۳۸۹

هارلند، ریچارد ساختارگرایی ، پساساختارگرایی و مطالعات ادبی«دریدا و مفهوم نوشتار» ترجمه فرزان سجودی، حوزه هنری ۱۳۸۰

استروس، کلود لویی. اسطوره در معنا. (ترجمه ش، خسروی). تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۶

والاس، مارتین، نظریه های روایت، ترجمه محمد شهبا، نشر هرمس، ۱۳۸۲

بیلسکر، ریچارد. اندیشه‌های یونگ. ترجمهٔ حسین پاینده. چ ۲. تهران: آشیان، ۱۳۸۷

پالمر، ریچارد، علم هرمنوتیک، ترجمه محمدسعید حنایی، نشر هرمس، ۱۳۷۷

عنوان درس: بلاغت کاربردی

عنوان درس:	تعداد واحد:۲		جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
بلاغت کاربردی		نوع واحد	پایه	نظری	
				عملی	
Functional Rhetorics	تعداد ساعت:۳۲	پیش نیاز	تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت شیوه‌های بکارگیری نظریه‌های بلاغی در نقد و تحلیل متون ادبی.

سرفصلها

۱. بازشناسی نظریه‌های بلاغی

۲. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های بدیعی در نقد و تحلیل متون ادبی

۳. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های معانی در نقد و تحلیل متون ادبی

۴. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های بیانی در نقد و تحلیل متون ادبی

۵. بررسی تطبیقی نظریه‌های بلاغی و زیبایی شناسی

۶. بلاغت و نقد ادبی

۷. بلاغت و سبک شناسی

۸. بلاغت و تاریخ ادبیات‌نگاری

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. شوقی ضیف، تاریخ و تطور علوم بلاغت، ترجمه محمدرضا ترکی، تهران: سمت، ۱۳۸۳؛

۲. شفیعی کدکنی، محمدرضا، صور خیال در شعر فارسی، آگاه، ۱۳۶۶؛

۳. سوانه، پیر ، مبانی زیبایی شناسی، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی، تهران: نشر ماهی، ۱۳۹۱؛

۴. محمد عباس، عبدالقاهر جرجانی و دیدگاههای نوین نقد ادبی، ترجمه مریم مشرف؛تهران:چشمه،۱۳۸۷

۵. فتوحی، محمود ، بلاغت تصویر، تهران: سخن، ۱۳۸۹؛

۶. وحیدیان کامیار، تقی ، بدیع از دیدگاه زیبایی شناسی، انتشارات دوستان.تهران:سمت،۱۳۸۳

منابع بیشتر

۱. ابوتمام، احمد، البلاغه و التحلیل الادبی،۱۹۸۸

۲. عبدالله بن عبدالرحمن نقیب ؛مناهج التحلیل البلاغی عند علماء الاعجاز،

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: متون نظم و نثر عربی

عنوان درس: متون نظم و نثر عربی Arabic Poetry and Prose Texts	تعداد واحد:۲ تعداد ساعت:۳۲	نوع واحد	جبرانی	نظری	دروس پیشنیاز:
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	نظری	
				عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐				

هدف

تقویت توانایی دانشجو در درک متون عربی و مطالعه و تحقیق در منابع مرتبط با زبان و ادبیات فارسی

سرفصلها

۱. قرآن، نهج البلاغه و متون تفسیری عربی
۲. مثلها و عبارتها و ابیات عربی رایج در متون فارسی
۳. نمونه هایی از متون عرفانی به زبان عربی
۴. نمونه هایی از مشهورترین اشعار شاعران عرب
۵. نمونه هایی از سروده ها و نوشته های عربی شاعران و نویسندگان فارسی زبان
۶. متون تحقیقی معاصر عربی در حوزه زبان وادبیات

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

قرآن کریم، نهج‌البلاغه، تفسیر «مجمع البیان فی تفسیر قرآن» فضل بن الحسن طبرسی

شیخو، لوئیس؛ مجانی الحدیثه ؛ بیروت: دارالمشرق

سراج طوسی، ابو نصر؛ اللمع فی التصوف، تهران: اساطیر، ۱۳۸۱

حریرچی، فیروز؛ امثال وحکم؛ تهران: امیرکبیر،۱۳۶۲

غنیمی هلال، محمد؛ النقد الادبی الحدیث؛ بیروت: دارالعوده، دارالثقافه، ۱۹۷۳

منابع بیشتر

قشیری، ابوالقاسم؛الرساله القشیریه؛ تصحیح و تحقیق عبدالحلیم محمود؛ قاهره،۱۹۸۹ /یا با تعلیقات خلیل المنصور، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۲۰۰۱

ابوطالب مکی، محمدبن علی؛ قوت القلوب؛ دارالکتب العلمیه

شهاب الدین سهروردی، ابو حفص عمر؛عوارف المعارف؛ المکتبه العلمیه

معلقات سبع؛ ترجمه عبدالمحمد آیتی؛ تهران: سروش، چ۵، ۱۳۸۲

حریری، قاسم بن علی؛ مقامات حریری؛ ترجمه طواق گلدی گلشاهی، تهران: امیرکبیر، ۲۰۰۸

دامادی، محمد؛ مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی؛ تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۹

سجادی، سید ضیاء الدین؛ دیوان خاقانی؛ تهران:زوار، ۱۳۷۴ (اشعار عربی)

آثاری از توفیق الحکیم، جبران خلیل جبران، طه حسین، احمد شوقی، عبدالوهاب بیاتی، محمود درویش

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
سازمان سنجش آموزش کشور

عنوان درس: کلیات و مبانی ادبیات عامه

عنوان درس:	**تعداد واحد:۲**		**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
کلیات و مبانی ادبیات عامه		**نوع واحد**	**پایه**	**نظری**	
				عملی	
Overview and Principles of Folk Literature	**تعداد ساعت:۳۲**		**تخصصی - الزامی**	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد **سفر علمی** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **آزمایشگاه:** ☐					

هدف

آشنایی باکلیات، تعاریف، مبانی نظری و طبقه بندی‌های زبان و ادبیات عامه

سرفصل‌ها

۱. تعاریف،چگونگی شکل‌گیری، گستره و اهمیت ادبیات عامه
۲. ادبیات عامه و ادبیات رسمی(مشترکات و تفاوت‌ها؛ مانند وجود ادبیات نمایشی در ادبیات شفاهی)
۳. مهمترین نظریه‌های حوزه ادبیات عامه
۴. گونه‌شناسی ادبیات عامه: گونه‌های نظم (لالایی، متل، شروه، بازی‌های منظوم، ترانه‌ها، تصنیف، حراره)؛ گونه‌های نثر (افسانه، قصّه، ضرب‌المثل، معما، چیستان، حکم و ...)
۵. انواع ادبی عامه:ادبیات قهرمانی(حماسی، عیاری و پهلوانی)؛ ادبیات نمایشی (تعزیه، نمایش عروسکی، سیاه‌بازی، سایه‌بازی، مسخره‌بازی، روحوضی و ...)؛ ادبیات غنایی (اشعار چوپانی، عاشقانه، دوبیتی‌ها، عاشقانه‌ها و ...)؛ ادبیات تعلیمی (پندنامه‌ها، فابل‌ها و...)
۶. ویژگی‌های زبانی و بیانی، و گونه‌شناسی زبان عامه(واژگان، کنایات، اصطلاحات، مثل‌ها، زبانزدها، ماشین‌نوشته‌ها)
۷. شیوه‌های نقل ادبیات عامه (نقالی، حمله‌خوانی، قصه‌گویی، مناقب‌خوانی، روضه‌خوانی، سخنوری)
۸. آسیب‌شناسی ادبیات عامه

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

۹. گونه های تفننی در ادبیات عامه: چیستان ،ماده تاریخ، معما، حساب جمل

۱۰. ویژگی‌های صوری (قالب‌ها، موسیقی،...) و ویژگی‌های محتوایی ادبیات عامه

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. محجوب، محمد جعفر، ادبیات عامه مردم ایران، به کوشش حسن ذوالفقاری، تهران، چشمه، ۱۳۸۵

منابع بیشتر

۱. میرنیا، سیدعلی، فرهنگ مردم (فلکور ایران)، تهران، نشر پارسا، ۱۳۶۹

۲. سپیک، پیری، ادبیات فولکلور ایران، ترجمه محمد اخگری، سروش، ۱۳۸۴

۳. کتیرایی، محمود، زبان و فرهنگ مردم، تهران، توکا، ۱۳۵۷

۴. ماسه، هانری، معتقدات و آداب ایرانی، (۲ جلد)، ترجمه مهدی روشن‌ضمیر، تبریز، دانشگاه تبریز، ۱۳۵۷

۵. آژند یعقوب، نمایش در دوره صفوی، تهران فرهنگستان هنر،۱۳۸۵

۶. آژند یعقوب، نمایشنامه نویسی در ایران،تهران، نشر نی،۱۳۷۳

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: مرجع‌شناسی و روش تحقیق ادبیات عامه

عنوان درس: مرجع‌شناسی وروش تحقیق ادبیات عامه Bibliology and Research Method Folk Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:** نظریه ها و نقد ادبی
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
		آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ **سفر علمی** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **آزمایشگاه:** ☐			

هدف

آشنایی با منابع و مراجع و روش‌های تحقیق و کسب توانایی نقد و تحلیل ادبیات عامه

سرفصل‌ها

۱. آشنایی با منابع و مراجع چاپی

۲. آشنایی با منابع و مراجع الکترونیکی

۴.آشنایی با منابع تحقیقاتی میدانی

۴.روش‌های گردآوری، نگارش، ثبت، طبقه‌بندی و تنظیم مواد ادبیات شفاهی

۵. روش‌های نقد و تحلیل ادبیات عامه

۶. بررسی و نقد و تحلیل چند نمونه از مهم‌ترین نقدهای ادبیات عامه

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. انجوی شیرازی، ابوالقاسم، فرهنگ مردم و طرز گردآوری و نوشتن آن، تهران، وزارت اطلاعات، ۱۳۲۰

۲. بلوک‌باشی، علی و محمود زمانی، کتاب‌شناسی فرهنگ عامه و مردم‌شناسی ایران، تهران، مؤسسه فرهنگ منطقه‌ای، نشریه شماره ۲۳، سازمان میراث فرهنگ، ۱۳۵۰

۳. بلوک‌باشی، علی،فرهنگ عامه،وزارت آموزش و پرورش،۱۳۵۶

۴. مارزلف، اولریش، طبقه‌بندی قصّه‌های ایرانی، ترجمه کیکاوس جهانداری، تهران، سروش، ۱۳۶۴

۵. محمد طیب عثمان، راهنمای گردآوری سنت‌های شفاهی، ترجمه عطاءالله رهبر، انتشارات آناهیتا، ۱۳۷۱

منابع بیشتر

۱. انجوی شیرازی، قصّه‌های ایرانی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۲.

۲. پراپ، ولادیمیر، ریشه‌های تاریخی قصّه‌های پریان، ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، توس، چاپ اوّل، ۱۳۷۱

۳. ذوالفقاری، حسن، داستان‌های امثال، تهران، مازیار، ۱۳۸۴

۴. ذوالفقاری، حسن؛ فرهنگ بزرگ ضرب المثل‌های فارسی؛ تهران: معین،۱۳۸۹

۵. ماسه، هانری، معتقدات و آداب ایرانی، مهدی روشن‌ضمیر، تبریز، ۱۳۵۷

۶. محجوب، محمد جعفر، ادبیات عامیانه ایران، تهران، چشمه، ۱۳۸۴

۷. سیپک، پیری، ادبیات فلکلوریک ایران، ترجمه محمد اخگری، تهران، سروش، ۱۳۸۴

۸. عمرانی، سید ابراهیم، لالایی‌های ایران، پیوند نو، ۱۳۸۱

۹. فرای، نورتروپ، تحلیل نقد، ترجمه صالح حسینی، تهران، نیلوفر، ۱۳۷۷.

۱۰. فهرست مقالات مردم‌شناسی، تهران، دانشگاه تهران، سازمان میراث فرهنگی،۱۳۵۶

۱۱. کتیرایی، محمود، از خشت تا خشت، تهران، ثالث، ۱۳۷۸

۱۲. کرباسی، محمدعلی، کتاب‌شناسی‌های مردم‌شناسی، نوید شیراز، ۱۳۸۰

۱۳. احمد پناهی سمنانی، ترانه‌های ملی ایران، محمد، تهران، ۱۳۶۴

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: ادبیات داستانی عامه

عنوان درس: ادبیات داستانی عامه Folk Fiction Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:** کلیات و مبانی ادب عامه
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ **سفر علمی** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **آزمایشگاه:** ☐				

هدف

آشنایی با انواع داستان‌های عامیانه فارسی و تحقیقات موجود در این زمینه

سرفصل‌ها

۱.ویژگی‌های ادبیات داستانی عامه

۲.تاریخچه گردآوری داستان‌های عامیانه فارسی

۳.ادبیات داستانی عامه و تأثیر آن بر ادبیات کودک

۴.قالب‌های داستانی عامیانه(افسانه‌ها، اسطوره‌ها، قصه‌ها، لطیفه‌ها، حکایت‌ها، فابل‌ها، متل‌ها، نقل‌ها)

۵.نقد و تحلیل انواع ادبیات داستانی عامه: سرگذشت‌نامه‌ها (حسین کرد شبستری، اسکندرنامه، مختارنامه، رستم‌نامه، ابومسلم‌نامه)، داستان‌های اندرزی (چهل طوطی، چهار درویش، دزد و قاضی، ...)، داستان‌های دینی و مذهبی (خاورنامه، ابومسلم‌نامه، رموز حمزه، حیدرنامه، ...)، داستان‌های عاشقانه (بهرام و گلندام، سیف‌الملوک و بدیع‌الجمال، حیدربیک و صنوبر، ...)، داستان‌های عیاری (سمک عیار)، افسانه‌های سحرآمیز و حکایت های عامیانه در عرفان فارسی

۶. عناصر و بن‌مایه‌های داستانی عامیانه

۷. شیوه‌ها و روش‌های داستان‌پردازی عامیانه

۸. زبان و بیان داستان‌های عامیانه و گزاره‌های قالبی در داستان‌های عامیانه

۹. مضامین و موضوعات داستان‌های عامیانه

۱۱. عناصر داستانی داستان‌های عامیانه (شخصیت‌پردازی، صحنه پردازی، زاویه دید، گره افکنی، گره گشایی)

۱۲. ساختار و عناصر مشترک در داستان‌های عامیانه فارسی(عنصر خواب، سفر، قهرمان شکست ناپذیر و ...)

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. انجوی شیرازی، ابوالقاسم، قصه‌های ایرانی (۳جلد)، تهران، ۱۳۵۲- ۱۳۵۶

۲. پراپ، ولادیمیر، ریخت شناسی قصه های پریان، ترجمه فریدون بدره ای، تهران، توس

۳. پراپ، ولادیمیر، ریشه‌های تاریخی قصه‌های پریان، ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، توس، ۱۳۸۱

۴. مارزولف، اولریش، طبقه‌بندی قصه‌های ایرانی، ترجمه کیکاوس جهانداری، تهران، سروش، ۱۳۷۰

۵. محجوب، محمدجعفر، ادبیات عامیانه ایران، (۲ جلد)، به کوشش حسن ذوالفقاری، چشمه، ۱۳۸۳

منابع بیشتر

۱. جعفریان، رسول، قصه‌خوانان در اسلام و ایران، تهران، ۱۳۷۰

۲. درویشیان، علی‌اشرف،و خندان(مهابادی)، فرهنگ افسانه‌های مردم ایران، (۱۹ جلد)، تهران:کتاب و فرهنگ،۱۳۷۸

۳. دلاشوا، لوفلر، زبان رمزی افسانه‌ها، ترجمه جلال ستاری، تهران ۱۳۶۴

۴. --------، زبان رمزی افسانه‌های پری‌وار، ترجمه جلال ستاری، تهران، ۱۳۶۶

۵. سیپک، پیری، ادبیات فلکور ایران، ترجمه محمد اخگری، تهران، سروش، ۱۳۸۴

۶. الول ساتون،لورنس پل، افسانه‌های ایرانی، ترجمه علی جواهر الکلام، تهران، ۱۳۲۱

عنوان درس: ادبیات غیرداستانی عامه

عنوان درس: ادبیات غیرداستانی عامه Folk Nonfiction Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:** کلیات و مبانی ادب عامه
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ **سفر علمی** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **آزمایشگاه:** ☐					

هدف

آشنایی با انواع غیر داستانی ادبیات عامه؛ و تحقیقات موجود در این زمینه

سرفصل‌ها

۱. تفاوت شعر عامه و شعر رسمی
۲. زمینه‌های پیدایش شعر عامیانه
۳. گونه شناسی بومی سرودهای ایران
۴. گونه‌های شعر عامیانه(بحر طویل،دوبیتی، متل، چارپاره، فهلویات،تصنیف، حراره،چیستان، لالایی، نوحه، ترانه، چاوشی، واسونک، قوشما ؛عشقی،گورانی، حراره‌ها، کله فریاد، گرایلی، امیری، فراقی، لیکو، شروه، شربه،شیر،بایاتی، هورّایی،کتولی،طالبا،چل سروها و ..)
۵. درون‌مایه و محتوای شعر عامیانه(شعر چوپانی،شعر کار،سوگ سرودها،عاشقانه‌ها،ترانه‌های مادران، ترانه‌های کودکان،اشعار مناسبتی،اشعار اجتماعی و سیاسی)
۶. وزن شعر عامیانه(پیشینه تحقیقات، انواع وزن شعر، طبقه‌بندی وزن شعر عامیانه)
۷. کاربرد شعر در انواع ادب عوام(تعزیه،سوگ و سرور،سخنوری،مولودی،بازی‌ها،نقالی،نمایش‌های منظوم،چاووشی‌خوانی)

۸. زیبایی‌شناسی شعر عامیانه(زبان و بیان،،صنایع ادبی،معانی و بیان)

۹. پیوند شعر عامیانه و موسیقی

۱۰. ضرب‌المثل‌ها(تاریخچه، طبقه‌بندی، شیوه‌های گردآوری و تنظیم، مهم‌ترین منابع، ریشه‌های امثال،دستور زبان امثال، وزن و آهنگ زیبایی‌شناسی، مفاهیم و درون‌مایه‌ها، تفاوت مثل با گونه‌های مشابه زبانی و ادبی، تحول معانی و مفاهیم)

۱۱. ادبیات عامیانه شهری(پیامکها، ماشین نوشته ها، دیوار نوشته ها و....)

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. دهخدا، علی‌اکبر، امثال و حکم فارسی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۴

۲. عمرانی، سیدابراهیم، لالایی‌های ایران، تهران، انتشارات پیوند نو، ۱۳۸۱

۳. ذوالفقاری، حسن، فرهنگ بزرگ ضرب‌المثل‌های فارسی، تهران، معین، ۱۳۸۸

منابع بیشتر

۱. پناهی سمنانی، احمد، ترانه‌های ملی ایران، سیری در ترانه و ترانه‌سرایی در ایران، تهران، سروش، ۱۳۸۳

۲. احمدی، مرتضی، کهنه‌های همیشه نو: ترانه‌های تخت حوضی، تهران،نیلوفر،۱۳۸۰

۳. بهمنیار، احمد، داستان‌نامه بهمنیاری، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۸۱

۴. ابریشمی، احمد، مثل‌شناسی و مثل‌نگاری، تهران، زیور، ۱۳۷۷

۵. شکورزاده، ابراهیم، دوازده هزار مثل فارسی، مشهد آستان قدس، ۱۳۸۰

۶. وحیدیان، تقی، وزن شعر عامیانه فارسی، تهران، ۱۳۵۷

۷. ماسه، هانری، معتقدات و آداب ایرانی، (۲ جلد)، ترجمه مهدی روشن‌ضمیر، تبریز، دانشگاه تبریز،۱۳۵۷

۸. ذوالفقاری، حسن، داستان‌های امثال، تهران، مازیار، ۱۳۸۴

۹. دانش پژوه، منوچهر، تفنن ادبی در شعر فارسی،

۱۰. طبیب‌زاده، امید، تحلیل وزن شعر عامیانه فارسی، تهران، نیلوفر، ۱۳۸۲

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: جامعه‌شناسی ادبیات عامه

عنوان درس: جامعه‌شناسی ادبیات عامه The Sociology of Folk Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی دارد سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐					

هدف

آشنایی با عوامل اجتماعی تکوین ادبیات عامه و مطالعات جامعه‌شناختی در این زمینه

سرفصل‌ها

۱. تبیین نظریهٔ جامعه شناسی ادبیات و انواع آن(جامعه شناسی محتوا، تولید، توزیع، مصرف و جامعه شناسی ساخت‌گرایی تکوینی)

۲. بررسی ادبیات عامه از دیدگاه جامعه شناسی محتوا

۲-۱. ادبیات به مثابه سندی اجتماعی: بازتاب مسائل اجتماعی در ادبیات عامه (تیپ‌شناسی قصه‌ها، پیشه‌ها، آداب و رسوم اجتماعی، نقش‌ها، گروه‌هاو...)؛

۲,۲ روابط متقابل جامعه و ادب عامه؛

۲-۳. مردم شناسی و ادبیات عامه

۲-٤ مردم نگاری ادب عامه شامل: محیط طبیعی؛ وضعیت اجتماعی؛ راه‌ها و ارتباطات؛ مسکن؛ واحدهای اندازه‌گیری؛ گاه شماری ؛ فنون و صنایع دستی؛ حمل و نقل؛ کشاورزی؛ دامداری ؛ مشاغل دیگر؛ بازی‌ها؛ ورزش ها؛ زبان (گویش‌ها، واژگان، ضرب‌المثل‌ها، زبانزدها و...)؛ ادبیات (افسانه‌ها، متل‌ها، قصه‌ها، ترانه‌ها، لالایی‌ها و...)؛ آداب و رسوم

۲-۵ .جوامع ایلی- روستایی و شهری و اقوام و طوایف ایرانی(ویژگی‌های کلی پاره‌فرهنگ‌های ایرانی؛ ساختار اجتماعی ایران؛ جامعه‌شناسی شهری، روستایی، صنعتی و مردم‌شناسی؛ معرفی شاخص‌های زبانی و ادبی اقوام و جوامع ایرانی؛ اقوام وعشایر ایرانی(کردها، لرها،، گیلانی‌ها، بلوچ‌ها، آذری‌ها، مناطق مرکزی، مازندرانی‌ها، عرب‌ها، ترکمن‌ها، قشقایی‌ها ...)

۲-۶.سفر علمی برای بازدید از موزه‌های مردم‌شناسی ایران و کشورهای منطقه

۳-بررسی ساختار ادبیات عامه از دیدگاه نقد جامعه شناسی ساخت گرایی تکوینی

۳-۱انعکاس ساختار جامعه در ساختار ادبیات عامه

۳-۲. بررسی تطبیقی ساختار اجتماعی دوره‌های متفاوت تاریخ ایران با ساختار ادبی آن دوره‌ها در حوزهٔ ادبیات عامه

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. رنجبر، محمود، مردم‌شناسی با تکیه بر فرهنگ مردم ایران، تهران، ندای آریانا، ۱۳۸۳

۲. ستاری، جلال، زمینه‌های فرهنگ مردم، تهران، ویراستار، ۱۳۷۰

۳. سلیم، غلام‌رضا، جامعه‌شناسی ادبیات، تهران، توس، ۱۳۷۷

٤. میهن‌دوست، محسن، پژوهش عمومی فرهنگ عامه، تهران، توس، ۱۳۸۰

۵. گلدمن لوسین،جامعه، فرهنگ،ادبیات، ترجمه و گردآوری محمد جعفر پوینده، چشمه، تهران۱۳۷۶

منابع بیشتر

۱. بهمن بیگی، محمد ،عرف و عادت در عشایر فارس، شیراز، نوید۱۳۸۸

۲. تراد گیل، پیتر، زبان‌شناسی اجتماعی، ترجمه محمد طباطبایی، تهران، نشر آگه، ۱۳۷۶

۳. درویشیان، علی‌اشرف، فرهنگ مردم کرمانشاه، آتزان، تهران، ۱۳۷۶

۴. طیبی، حشمت‌الله، جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی ایلات و عشایر، دانشگاه تهران، ۱۳۷۱

۵. فیلد، هنری، **درباره مردم‌شناسی**، عبدالله فریار، تهران، فرانکلین، ۱۳۲۳

۶. لویزل، شوکینک، جامعه‌شناسی ذوق ادبی، ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، توس، ۱۳۷۳

۷. استروس، کلود لویی، مردم شناسی و هنر، ترجمه حسین معصومی همدانی، تهران،گفتار۱۳۷۲

عنوان درس: نظریه‌ها و نقد ادبیات عامه

عنوان درس: نظریه‌ها و نقد ادبیات عامه Theories and Criticism of Folk Fiction	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:** **نظریه ها و نقد ادبی**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ **سفر علمی** ☐ **سمینار** ☐ **کارگاه** ☐ **آزمایشگاه:** ☐				

هدف

آشنایی با نظریه های ادبیات عامه و تقویت مهارت‌های عملی برای نقد و تحلیل آن

سرفصل‌ها

۱.آشنایی با نظریه‌های ادبی مرتبط با نقد فرهنگ و ادب عامه

۲.روش‌شناسی کاربرد نقد ادبی در ادب عامه

۳.بررسی نقد و تحلیل های انجام شده درشاخه‌های مختلف ادب عامه

۴. نقد عملی نمونه هایی از ادب عامه

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

منابع

۱. دومینیک استرک، و ثریا پاک نظر؛ مقدمه ای بر نظریه های فرهنگ عامه؛تهران:گام نو

۲. برتنس،هانس، نظریه‌های ادبی معاصر، ترجمه‌ی محمدرضا ابوالقاسمی، تهران: نشر ماهی، ۱۳۸۴.

۳. تأویه، ژان. ایو، در قرن بیستم، ترجمه مهشید نونهالی، تهران: نیلوفر، چاپ اول ۱۳۸۶

۴. برسلر، چارلز، درآمدی بر نظریه‌ها و روش‌های نقد ادبی، ترجمه مصطفی عابدینی فرد، ویراستاری حسین پاینده،تهران: نیلوفر،۱۳۸۶

۵. سلدن، رامان، راهنمای نظریه ادبی معاصر، ترجمه عباس مخبر، تهران: طرح نو، چاپ دوم، ۱۳۷۷

۶. نورتروپ فرای، تحلیل نقد، ترجمه صالح حسینی، تهران نیلوفر،۱۳۹۱

منابع بیشتر

۱. ایگلتون، تری، پیش‌درآمدی بر نظریه ادبی، ترجمه عباس مخبر، تهران: فکر روز، ۱۳۶۸

۲. گرین، کیت وجیل لبیهان، درسنامه نظریه و نقد ادبی،ویراستار حسین پاینده، نشر روزنگار،۱۳۸۳

۳. فرزاد، عبدالحسن، درباره نقد ادبی؛ تهران:قطره،۱۳۸۱

۴. ریچاردز، آی.ا.اصول نقد ادبی؛ ترجمه سعید حمیدیان، تهران: علمی فرهنگی، ۱۳۷۵

۵. امامی، نصرالله،مبانی و روش‌های نقد ادبی، چ۴،تهران: جامی، ۱۳۸۹

۶. ویلفر گرین،و دیگران؛ مبانی نقد ادبی؛ ترجمه فرزانه طاهری، تهران: نیلوفر،۱۳۸۳

۷. مقدادی، بهرام، فرهنگ اصطلاحات نقد ادبی، تهران: فکر روز، ۱۳۷۸

۸. نوری، نظام‌الدین، مکتب‌ها، سبک‌ها و جنبش‌های ادبی و هنری جهان در پایان قرن بیستم، تهران: زهره، ۱۳۸۵.

۹. مدرسی، فاطمه؛ فرهنگ توصیفی نظریه ها و نقد ادبی؛تهران: پژوهشگاه علوم انسانی،۱۳۹۱

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: قصّه‌شناسی

عنوان درس: قصّه‌شناسی Storyology	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐					

هدف

بررسی اسطوره‌ها و قصّه‌های عامیانه به لحاظ ریخت‌شناسی، نشانه‌شناسی، طبقه‌بندی، ساختار و محتوا

سرفصل‌ها

۱. ریخت‌شناسی قصّه‌های ایرانی (ساختار قصّه، تکوین و شناخت، تجزیه و تحلیل)
۲. بن‌مایه‌های قصّه‌های عامیانه
۳. طبقه‌بندی قصّه‌های ایرانی (نظریات، روش‌ها و...)
۴. نشانه‌شناسی قصّه‌های ایرانی
۵. سنخ‌شناسی(تیپ‌شناسی) قصّه‌های ایرانی
۶. بررسی مکاتب اسطوره‌شناسی در حوزه نقد قصه ها
۷. تمثیل، نماد، رمز، اسطوره و قصه‌های ایرانی
۸. نقد و بررسی مهم‌ترین نظریه ها درباره قصّه و قصّه‌پردازی با نقد عملی چند قصه

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. انجوی شیرازی، ابوالقاسم، قصه‌های ایرانی (۳جلد)، تهران، ۱۳۵۲- ۱۳۵۶

۲. بهار، مهرداد، از اسطوره تا تاریخ، گردآورنده ابوالقاسم اسماعیل‌پور، تهران، چشمه، ۱۳۷۶

۳. بهار، مهرداد، پژوهشی در اساطیر ایران، تهران، آگاه، ۱۳۷۵

۴. پراپ، و، ریشه‌های تاریخی قصه‌های پریان، ترجمه فریدون بدره‌ای، تهران، توس، ۱۳۸۱

۵. مارزلف، اولریش، طبقه‌بندی قصّه‌های ایرانی، ترجمه کیکاووس جهانداری، سروش، ۱۳۷۱

۶. اسماعیل‌پور، ابوالقاسم؛ اسطوره، بیان نمادین؛ تهران: سروش،۱۳۹۱

۷. جیمز، جورج شاخهٔ زرین (پژوهشی در جادو و دین)؛ ترجمهٔ کاظم فیروزمند، چاپ دوم، تهران، آگاه، ۱۳۸۴.

۸. پراپ ولادیمیر، ریخت شناسی قصه های پریان، ترجمه فرویدون بدره ای، تهران توس

منابع بیشتر

۱. فروم، اریک، زبان از یاد رفته، ترجمه ابراهیم امانت، تهران، مروارید، ۱۳۲۹

۲. گریمال، پیر، اسطوره‌های بابل و ایران باستان، ترجمه ایرج علی آبادی، تهران، سازمان انقلاب اسلامی، ۱۳۶۸

۳. الول ساتون،لورنس پل، افسانه‌های ایرانی، ترجمه علی جواهر الکلام، تهران، ۱۳۲۱

۴. هینلر، جان، شناخت اساطیر ایران، ترجمه ژاله آموزگار و احمد تفضلی، تهران، نشر آویشن و چشمه، ۱۳۷۳

۵. یاحقی، محمد جعفر، فرهنگ اساطیر و اشارات داستانی در ادب فارسی، تهران، سروش،۱۳۷۵

۶. الیاده، میرچا، چشم‌اندازهای اسطوره، ترجمه جلال ستاری، تهران، توس، ۱۳۶۲

۷. یونگ، کارل گوستاو، انسان و سمبل‌هایش، ترجمه ابوطالب صارمی، تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۲

۸. پلووسکی، ان، دنیای قصه‌گویی، تهران، ۱۳۶۹

۹. درویشیان، علی‌اشرف،و خندان(مهابادی)، فرهنگ افسانه‌های مردم ایران، (۱۹ جلد)، تهران:کتاب و فرهنگ،۱۳۷۸

۱۰. دلاشوا، لوفلر، زبان رمزی افسانه‌های پری‌وار، ترجمه جلال ستاری، تهران، ۱۳۶۶

عنوان درس: زیبایی‌شناسی ادبیات عامه

عنوان درس: زیبایی‌شناسی ادبیات عامه Aesthetics of Folk Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:** **نظریه ها و نقد ادبیات عامه**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐				

هدف

بررسی زیبایی شناختی انواع متون ادبیات عامه

سرفصل‌ها

۱. تعریف هنر، زیبایی و زیبایی‌شناسی

۲.رابطه زیبایی‌شناسی، ادبیات و فلسفه

۳. جایگاه زیبایی‌شناسی در نقد ادبی

۴.زیبایی‌شناسی زبانی (واژگان، تعابیر، کنایات، امثال ...)

۵.زیبایی‌شناسی ادبی(معانی و بیان و بدیع)

۶.بررسی و تحلیل زیبا شناختی چند نمونه متنوع از ادبیات عامه

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. اتینگهاوزن و دیگران؛ **تاریخچه زیبایی‌شناسی و نقد هنر**؛ ترجمه یعقوب آژند؛ چ۱؛ تهران: انتشارات مولی؛ ۱۳۷۴.

۲. احمدی، بابک، **حقیقت و زیبایی**، چ۱، تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۴.

۳. جعفری، محمدتقی؛ **زیبایی و هنر از دیدگاه اسلام**؛ چ۱؛ تهران: انتشارات حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی؛ ۱۳۶۹.

۴. ژیمنز، مارک؛ **زیبایی‌شناسی چیست؟**؛ ترجمه محمد رضا ابوالقاسمی؛ چ۱؛ تهران: نشر ماهی؛ ۱۳۹۰.

۵. سوانه، پیر؛ **مبانی زیبایی‌شناسی**؛ ترجمه محمد رضا ابوالقاسمی؛چ۱؛ تهران: نشر ماهی؛ ۱۳۹۱.

۶. شالومو، ژان لوک؛ **نگره‌های هنر- فلسفه، زیبایی‌شناسی و تاریخ هنر از زمان افلاطون تا روزگاران ما**؛ ترجمه حبیب الله آیتی؛ چ۲؛ تهران: انتشارات سورهٔ مهر؛ ۱۳۸۶.

۷. ضیمران، محمد؛ **جستارهایی پدیدار شناسانه پیرامون هنر و زیبایی**؛ چ۱؛ تهران: کانون؛ ۱۳۷۷.

۸. مددپور، محمد؛ **آشنایی با آراء متفکران دربارهٔ هنر**؛ ج۲ ؛ چ۱؛ تهران: انتشارات سورهٔ مهر؛ ۱۳۸۳..

۹. طبیب‌زاده، امید، تحلیل وزن شعر عامیانه فارسی، تهران، نیلوفر، ۱۳۸۲

۱۰. وحیدیان کامیار، تقی، بررسی وزن شعر عامیانه، تهران، آگاه، ۱۳۵۷

۱۱. بندتو کروچه، کلیات زیبایی‌شناسی؛ ترجمه فؤاد روحانی؛ تهران:علمی فرهنگی، ۱۳۸۱

۱۲. شفیعی کدکنی ، موسیقی شعر، آگاه،تهران

منابع بیشتر

۱. شمیسا، سیروس، معانی و بیان (۱)، دانشگاه پیام نور، ۱۳۷۳

۲. _____، بیان، انتشارات فردوس و مجید، تهران، ۱۳۷۰

۳. همایی، جلال‌الدین، معانی و بیان، به کوشش ماهدخت بانوهمایی، تهران، نشر هما، ۱۳۷۴

۴. شمیسا، سیروس؛ نگاهی تازه به بدیع؛ تهران :فردوس،۱۳۶۷

عنوان درس: گویش‌شناسی و ادب عامه

عنوان درس:	تعداد	نوع واحد			دروس پیشنیاز:
گویش‌شناسی و ادب عامه Dialectology and Folk Literature	واحد:۲		جبرانی	نظری	
				عملی	
			پایه	نظری	
				عملی	
	تعداد		تخصصی-	نظری	
	ساعت:۳۲		الزامی	عملی	
			اختیاری	نظری	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی دارد ☐ سمینار ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐					

هدف

آشنایی با شیوه‌های گردآوری و توصیف علمی گویش‌ها

سرفصل‌ها

۱. تعاریف

۲. نقد و بررسی منابع و مآخذ گویش‌شناسی

۳.. شیوه‌های گردآوری و توصیف گویش‌ها

۴. بررسی تحقیقات گویش شناختی در ادب عامه

۵.پژوهش میدانی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. زمردیان، رضا، گردآوری و توصیف گویش‌ها، مشهد، دانشگاه فردوسی مشهد، ۱۳۷۹

۲. شیری، علی‌اکبر، گویش‌شناسی، تهران، مازیار، ۱۳۸۶

۳. کیا، صادق، راهنمای گردآوری گویش‌ها، تهران، انتشارات اداره فرهنگ عامه، ۱۳۲۰

منابع بیشتر

۱. فریدی، میترا، کتاب‌شناسی گویش‌های ایرانی، تهران، فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ۱۳۸۱،

۲. مجله گویش‌شناسی، فرهنگستان زبان و ادب فارسی

۳. اشمیت، رودیگر، راهنمای زبان‌های ایران، ترجمه حسن باغ بیدی، نشر ققنوس، ۱۳۸۴

۴. پورریاحی، مسعود؛ شناسایی گویش‌های ایران، (ج۴)، میراث فرهنگی، ۱۳۷۹

۵. یار محمدی، لطف‌اله؛ واج‌شناسی: تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴

۶. حق شناس، علی محمد؛ آواشناسی؛ تهران: آگاه،۱۳۵۶

۷. ثمره، یدالله؛ آواشناسی زبان فارسی؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: جغرافیای تاریخی فرهنگی ادب عامه ایران

عنوان درس: جغرافیای تاریخی فرهنگی ادب عامه ایران The Historical-Cultural Geography of Iran's Folk Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
	آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی: دارد سمینار □ **کارگاه □ آزمایشگاه:□**				

هدف

آشنایی با جغرافیای تاریخی و فرهنگی حوزه ادب عامیانه ایران و آثار تاریخی و جلوه‌های تمدنی آن

سرفصل‌ها

۱ تاریخ مختصر ایران

۲. جغرافیایی تاریخی ایران

۳.آثار مهم تاریخی ایران فرهنگی

۴. اقوام ایرانی و سکونتگاه‌های آنها

۵.مهمترین ویژگی‌های فرهنگی ایرانیان

۶. سفر به مناطق فرهنگی، تاریخی و ادبی ایران و کشورهای منطقه فرهنگی قدیم

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. اطلس‌های جغرافیای تاریخی ایران
۲. نقشه‌های تاریخی سحاب
۳. لسترنج؛ جغرافیای تاریخی سرزمینهای خلافت شرقی؛ ترجمه محمود عرفان؛ علمی فرهنگی: ۱۳۷۷
۴. فرچانلو، حسین؛ جغرافیای تاریخی کشورهای اسلامی (۲ جلد)؛ سمت: ۱۳۸۲
۵. سیدی، سیدمهدی؛ فرهنگ جغرافیای تاریخی ترکمنستان؛ الهدی و رایزنی فرهنگی چ. اد. ا. در ترکمنستان: ۱۳۸۳
۶. زواری، محمدامین؛ جغرافیای تاریخی بلخ، بنیاد موقوفات افشار: ۱۳۸۸
۷. وفایی، عباسعلی؛سیمای فرهنگی ازبکستان؛ تهران: الهدی، ۱۳۸۵

منابع بیشتر

کتابهای تاریخ و جغرافیای ایران به انتخاب استاد

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی

عنوان درس: مطالعات تطبیقی در ادبیات عامه

عنوان درس: مطالعات تطبیقی در ادبیات عامه Comparative Studies in Folk Literature	**تعداد واحد:۲** **تعداد ساعت:۳۲**	**نوع واحد**	**جبرانی**	**نظری**	**دروس پیشنیاز:**
				عملی	
			پایه	**نظری**	
				عملی	
			تخصصی- الزامی	**نظری**	
				عملی	
			اختیاری	**نظری**	
				عملی	
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی: دارد ☐ سمینار کارگاه ☐ آزمایشگاه:☐					

هدف‌ها

آشنایی با ادبیات تطبیقی و کاربرد آن در ادب عامه؛و مقایسه انواع ادب عامه با نمونه‌های مشابه در دیگر فرهنگ‌ها

سرفصل‌ها

۱. کلیات

۲. ادبیات تطبیقی و تعاریف و انواع آن

۳. مهم‌ترین مکاتب ادبیات تطبیقی

۴. سابقه کاربرد ادبیات تطبیقی در ادب عامه

۵. بررسی نمونه‌هایی تطبیقی از ادب عامه

گونه‌های نظم (لالایی، متل، شروه، بازی‌های منظوم، ترانه‌ها، تصنیف، حراره)

گونه‌های نثر (افسانه، قصّه، ضرب‌المثل، معما، چیستان، حکم و ...)

۶-سیر مطالعات و تحقیقات ادبیات عامه در جهان و ایران

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. کفافی، محمد عبدالسلام،ادبیات تطبیقی(پژوهشی درباب نظریه ادبیات و شعرداستانی) ؛ترجمه سیدحسین سیدی.مشهد:شرکت به نشر،۱۳۸۲

۲. غنیمی، هلال محمد، ادبیات تطبیقی(تاریخ تحول،اثرپذیری واثرگذاری فرهنگ وادب اسلامی) ؛ترجمه وتحشیه:سیدمرتضی آیت الله زاده شیرازی.تهران:امیرکبیر،۱۳۷۳

۳. الگا.ام.دیویدسن ادبیات تطبیقی وشعرکلاسیک فارسی(هفت مقاله)؛ترجمه فرهادعطایی.تهران:نشرپژوهش فرزان روز،۱۳۶۰

۴. اسلامی ندوشن،محمدعلی، جام جهان‌بین در زمینه نقدادبی و ادبیات تطبیقی تهران: گلشن،چاپ ششم،۱۳۷۴

۵.دانشنامه فرهنگ مردم ایران، زیر نظر کاظم موسوی بجنوردی، مرکز دایره المعارف بزرگ اسلامی،تهران، ۱۳۹۱